

УДК: 331.5.024.5

**РОДОВІ САДИБИ ЯК ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ СТИМУЛЮВАННЯ
САМОЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ
ВИКЛИКІВ**

Шемігон О. І., Вихор М. В.

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: kastorka19-87@i.ua

тел.093-146-91-98

Притаманною та визначальною рисою сучасного ділового життя є загальне, повсякчасне наростання нестабільності як основної причини виникнення і розвитку кризових ситуацій. За сучасних умов продукуються та кількісно збільшуються завдання, зумовлені зміною зовнішнього середовища.

Деякі з цих завдань принципово нові і не можуть бути розв'язані традиційними методами. Їхня складність і новизна створюють зростаюче навантаження на вищу ланку управління, що підвищує імовірність несподіванок і криз [1, с. 17-18].

Початок 2020 року в Україні, як і в переважній більшості держав світу, відзначився потребою втілення теоретичних канонів ситуаційного менеджменту у практичній площині. Пандемія коронавірусної хвороби 2019 (COVID-2019) та заходи, спрямовані на запобігання її поширенню, виявили глибокі проблеми державного управління та систем соціального забезпечення [2]. Зрозумілим є те, що на ряду із аналітичними спробами осмислення наявних складнощів, продиктованих теперішнім часом, неможливим є стримування формування у цьому ж ключі і вітчизняної наукової думки.

Як відомо, на сьогодні правові норми фактично опосередковують майже увесь комплекс управлінських дій, вносять визначальний елемент правомірності у здійснення державного управління, створюють режим його законності [3, с. 287]. В умовах гострого дефіциту часу для реагування на загрозу, а також задля зменшення їх негативного впливу високопріоритетним цілям і цінностям, в Україні було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 17.03.2020 №530-ІХ, яким на державному рівні серед числа інших питань визначено введення карантину до форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили). Шляхи забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), знайшли своє нормативне закріплення в однойменному Законі України від 30.03.2020 №540-ІХ.

Цілком прогнозованим є те, що нині до числа питань, які мають бути вирішені засобами ситуаційного управління, належить вирішення наслідків розповсюдженої ненормованої та нестабільної зайнятості, адже нині працедавці все частіше перекладають ринкові ризики на своїх працівників. Держава має взяти на себе повноцінну відповідальність за системне і комплексне регулювання економічної активності (в тому числі під час карантину), а не обмежуватися постановами рекомендаційного характеру і точковими рішеннями [2].

Перспективною та такою, що потребує подальших кроків щодо свого остаточного впровадження є Концепція «Родова садиба», яка починаючи з 2008 року дискутується та осмислюється учасниками численних заходів і рішень, однак і надалі залишається без нормативно-правового підґрунтя, а відтак є стримуючим фактором у розвитку ще однієї із форм малого господарювання в аграрному секторі з усіма її перевагами.

Виробнича та економічна діяльність малих форм господарювання – це джерело продовольчого забезпечення країни та гнучкості національної економіки, забезпечення зайнятості населення, підвищення рівня та якості життя сільського населення. В цьому контексті особливого значення набуває з одного боку проблема зайнятості сільського населення, а з іншого – урбанізація сільського населення [4, с. 217]. Створення родових поселень як глобальний екологічний проект держави, де вирішуються питання зайнятості, в т. ч. самозайнятості, доступного житла, заселення спустошених територій, зниження імпортозалежності та підвищення продовольчої безпеки [5, с. 164]. Практикою та результатами досліджень фахівців ННЦ «Інститут аграрної економіки», Міністерства аграрної політики та продовольства, Житомирського національного агроекологічного університету доведено, що кожна родова садиба приносить інвестиції на сільську територію – 300 тис. грн. на 1 гектар та забезпечується зростання зайнятості та самозайнятості населення [6, с. 191].

Індикаторами позитивного впливу реалізації ідеї «Родова садиба» є підвищення рівня та якості життя населення, а також зайнятості, в тому числі самозайнятості. Розвиток суспільного сектору на сільських територіях тісно пов'язаний з людиною та екологією її свідомості. Соціально-екологічна спрямованість та пріоритетність людиноцентричного підходу в управлінні територіальних громадами, становленням підприємництва та агробізнесу, зайнятості та самозайнятості є визначальним з позиції формування та примноження природно-ресурсного потенціалу адміністративно територіальної одиниці, одним з механізмів досягнення яких є розвиток родових садіб та родових поселень [5, с. 168].

В залежності від масштабів реалізації ідеї «Родова садиба», це вирішення, в певних масштабах, проблеми зайнятості. Адже облаштування родових садіб передбачає будівництво житлових будинків, сараїв та іншої прибудинкової господарської структури для забезпечення нормальної

життєдіяльності, як самодостатньої сільської мініструктури, з врахування свого призначення і нових територіальних масштабів[7, с. 80]. Не менш значущою, з погляду забезпечення сталого розвитку сільських територій та самозайнятості населення, є реалізація навчальних програм щодо становлення альтернативних видів економічної діяльності на селі[8, с. 3].

Отже, родові садиби це перспектива відродження українського села, можливість вирішення питань продовольчої безпеки країни, а також шлях багатофункціонального розвитку суспільства.

Список використаних джерел:

1. Бондар О. В. Ситуаційний менеджмент. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб та доповн. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 388 с.
2. Боброва А. Соціальна справедливість і коронавірус: аналіз наслідків для добробуту [Електронний ресурс]/ А. Боброва, А. Фітисова та інш. // Офіційний сайт ГО «Центр дослідження суспільства/CEDOS». – Режим доступу : <https://cedos.org.ua/uk/articles/sotsialna-spravedlyvist-i-koronavirus-analiz-naslidkiv-dlia-dobrobutu>
3. Стадниченко Т. В. Особливості нормотворення в системі публічного управління в сучасних умовах / Т. В. Стадниченко // Ефективність державного управління. – 2015. – Вип. 43. – С. 287-292.
4. Піменова О. В. «Родові поселення» як специфічна форма малого господарювання / О.В. Піменова // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2011. - Вип. 25. – С. 217-223.
5. Кільницька О. С., Плотнікова М. Ф. Родові поселення як соціально-екологічні рушії конкурентоспроможності в агробізнесі / О.С. Кільницька, М.Ф. Плотнікова // Економіка та підприємництво. – 2017. – № 39. – С.155-171.
6. Плотнікова М. Ф. Стратегічні орієнтири розвитку регіонів / М. Ф. Плотнікова // Регіон – 2018: стратегія оптимального розвитку : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 8–9 листоп. 2018 р. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2018. – С.190-192.
7. Ващенко А. О., Плотнікова М.Ф., Васильєв М.Л. Розвиток інфраструктури та підприємництва на сільських територіях / А.О. Ващенко, М.Ф. Плотнікова, М.Л. Васильєв// Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: виклики постіндустріальної економіки», Львів, 18–19 травня 2017 р. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017.
8. Фініков Т. В. Сучасна вища освіта: світові тенденції і Україна / Т. В. Фініков. – К. : Таксон, 2002. – С.3 .